

EM 2017/33
9. november 2017
Bendt B. Kristiansen

Forslag til forespørgselsdebat om ønske om ved lovændring at forøge antallet af valgkredse ved Inatsisartut valg.

(Inatsisartut gruppe, Siumut)

Vi takker forslagsstillerne Siumuts Inatsisartut gruppe.

Lov om valg til Inatsisartut har været genstand til debat flere gange her på talerstolen. Senest har medlem af Inatsisartut Anthon Frederiksen, Partii Naleraq under forårssamlingen i 2016 fremsat en beslutningsforslag om at pålægge Naalakkersuisut om at ændre den nuværende valglov. Den gruppe der nu fremsender forslag han sikkert huske, at de nedstemte forslaget.

Vi har en forskellig forståelse for demokrati og ønsker at opbygge demokratiet på forskellige måder. Efter Inuit Ataqatigiit opfattelse er stemmeret den største rettinghed i demokratiet. Dette er det fornemmeste grundlag for parlament og regering som ikke mindst sikrer beskyttelse af mindretallet.

Vi skal ikke komme nærmere ind på forslagsstillernes forslag om hvordan valgkredsen og mandaterne bliver opdelt, men vi ønsker at komme ind på forslagens svagheder samt fordele.

Hvis landet bliver opdelt i valgkredse, er Inuit Ataqatigiit bekymrede for, at mandaterne vil tage for meget udgangspunkt i deres valgkredse under deres virke, selv om arbejdet i Inatsisartut retter sig mod landet i helhed. Inuit Ataqatigiit ønsker, at Inatsisartut koncentrerer sig mere om landsdækkende opgaver.

Hvis man skal ændre valgloven mener vi at, at man kun skal fokusere på de regioner som står svagest i forhold til at blive repræsenteret, nemlig Qaanaaq og Ittoqqortoormiit, hvilket vi også gav udtryk for i sidste forår.

Inuit Ataqatigiit mener, at den nuværende valgkreds, nemlig hele landet som en valgkreds, sikrer en spredt repræsentativt demokrati. Vælgernes frie ret til at kunne stemme på tværs af byer og kommunegrænser munder ud i, at selv enkelte små byer, i forhold til større byer, får valg folk ind, og det resulterer bl.a. i, at der er et medlem fra Niaqornaarsuk, selv om flere byer ikke har fået valg en repræsentant ind. Sådanne forhold viser, at en stor valgkreds i sig selv ikke sætter demokratiske forhindringer, men dens svaghed vises i enkelte byer i yderdistrikterne, nemlig Qaanaaq og Ittoqqortoormiit.

Forslagsstillerne sætter spørgsmålstegn ved om retfærdigheden ved om tilflytterne opnår valgret efter halvårs ophold her i landet, og om man skulle ændre dette til, at

INUIT ATAQATIGIIT

Inatsisartuni

man opnår stemmeret først efter hhv. 2 og 7 års fast ophold her i landet. Sådanne ændringer anser Inuit Ataqatigiit som fratagelser af menneskerettigheder, som er fastsat ved FN's menneskerettighedskonventions artikel 25. Lad os ikke mindst huske på, at vi som folk og politisk har selvstændighed som mål, hvorfor vi bør stræbe efter at sikre at mindretallets beskyttelse og ytringsfriheden for alle bør ophøjes, og forespørgselsdebattens målsætning om at forlænge stemmeretten fra nuværende to til fem år er et brud på netop beskyttelse af mindretallet.

Lad os ikke svække retten til at kunne stemme. Eksempelvis kan vi nævne, at absolutflertal i USA ikke automatisk sikrer sejr, som sidst viste sig ved, at Hilary Clinton tabte til Donald Trump fordi valgkredse var delt efter delstater. Inuit Ataqatigiit ønsker ikke at vort demokrati skal virke efter sådanne forhold.

Med disse bemærkninger ser vi frem til en god debat.